

Վիճակագրական արտադրանք – Անասնաբուծություն /գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակ (տարեկան), անասնաբուծական արտադրանք (ամսական, տարեկան)/

Գործընթացներ	Ենթագործընթացներ	Ենթագործընթացի նկարագրություն
<i>Կարիքների ձևակերպում</i>		
	1.1 Կարիքների բացահայտում	Պարբերաբար իրականացվում է վիճակագրական և վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերում ցուցանիշների փոփոխություններ՝ կապված վիճակագրական տվյալներ օգտագործողների տեղեկատվության նկատմամբ պահանջարկի փոփոխության հետ:
	1.2 Խորհրդակցում և կարիքների հաստատում	Տեղեկատվության հավաքման հետ կապված պարզաբանումներ տրամադրելու նպատակով աշխատանքային քննարկումներ են իրականացվել վիճակագրական տեղեկատվություն ներկայացնող համապատասխան կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ:
	1.3 Արտադրանքի նպատակների սահմանում	Պարբերաբար ուսումնասիրվում է վիճակագրական տեղեկատվության օգտագործողների կարծիքը՝ կապված ինչպես առաջարկվող նոր ցուցանիշների ընդգրկման, այնպես էլ առկա ցուցանիշների վերաբերյալ նրանց վերաբերմունքի, ակնկալիքների ու պահանջմունքների ուսումնասիրման հետ՝ ինչպես հեռախոսազանգերի, այնպես էլ Արմստատի պաշտոնական կայքում առկա «Օգտագործողների բավարարվածության հետազոտության

		հարցաթերթի» միջոցով (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=131 հղումը):
	1.4 Հասկացությունների որոշում	-
	1.5 Տվյալների առկայության ստուգում	Տեղեկատվության հավաքումն իրականացվում է ինչպես համատարած՝ հաշվետվությունների միջոցով, այնպես էլ ընտրանքային դիտարկման՝ հարցաթերթերի միջոցով: Վերջինս ծառայում է վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերով ստացվող ցուցանիշների այլընտրանք:
	1.6 Բիզնես մոդելի նախապատրաստում	Մինչ վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերի ընդունումը ՀՀ ՎՊԽ կողմից և ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից դրանց պետական գրանցումը, որպես նորմատիվ իրավական ակտ, իրականացվում է դրանում ներառված ցուցանիշների և դրանց վերաբերյալ լրացման հրահանգի մասով աշխատանքային քննարկումներ տարբեր շահագրգիռ մարմինների, գիտական կազմակերպությունների, օգտագործողների, իսկ հնարավորության դեպքում հաշվի է առնվում նաև միջազգային փորձագետների կարծիքը:
	<i>Նախագծում</i>	
	2.1 Արդյունքների նախագծում	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու

		<p>մասին» որոշումների հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի՝ 2008թ. դեկտեմբերի 24-ի թիվ 24-Ն որոշմամբ հաստատված «Անասունների հաշվառման հանրագումարների մասին» ձև թիվ 6-ԳՏՀ տարեկան վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևի, 2018թ. նոյեմբերի 30-ի թիվ 71-Ն որոշմամբ «Անասնաբուծության դրության մասին» ձև թիվ 24-ԳՏ ամսական, 2018թ-ի նոյեմբերի 30-ի թիվ 72-Ն որոշմամբ «Անասնապահության դրության մասին» ձև թիվ 24-ԳՏ տարեկան վիճակագրական հաշվետվական ձևերի և դրա լրացման հրահանգների հաստատման որոշումների հիման վրա:</p>
	<p>2.2 Փոփոխականների նկարագրությունների նախագծում</p>	<p>Վիճակագրական ցուցանիշների հավաքման համար հաստատված վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերը ներառում են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ամսական, թվով 21 վիճակագրական ցուցանիշներ 2. 2 տարեկան, համապատասխանաբար 87 և 118 վիճակագրական ցուցանիշներ
	<p>2.3 Տվյալների հավաքման նախագծում</p>	<p>Վիճակագրական տեղեկատվության հավաքումն իրականացվում է ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի կողմից հաստատված վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերի միջոցով: Տեղեկատվության հավաքումն իրականացվում է նաև վարչական աղբյուրից՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից, որպես վարչական ռեզիստր:</p>
	<p>2.4 Գլխավոր համակցության և ընտրանքի նախագծում</p>	<p>Գլխավոր համակցության նախագծումն իրականացվում է ոլորտի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ապահովման նպատակով: Այդ</p>

		<p>նպատակով իրականացվում է նախապես հայտնի անասնաբուծությամբ զբաղվող ոլորտի կազմակերպություններից տեղեկատվության ստացում:</p>
<p>2.5 Մշակման և վերլուծության նախագծում</p>		<p>Վիճակագրական տեղեկատվության հավաքումից հետո վիճակագրական ցուցանիշները ենթարկվում են թվաբանական և տրամաբանական ստուգումների, որոնց հիման վրա, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև տեղեկատվություն ներկայացնող համապատասխան կազմակերպության հետ կապ հաստատելու միջոցով, իրականացվում են համապատասխան ճշգրտումներ: Ցուցանիշների վերաբերյալ ոչ արժանահավատ, թերի կամ աղավաղումներով տեղեկատվության ներկայացման դեպքում համաձայն ՀՀ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի» 169.2 հոդվածի պահանջների ըստ անհրաժեշտության իրականացվում է նաև ստուգման գործընթաց, որի արդյունքում ճշգրտման են ենթարկվում ցուցանիշների վերաբերյալ նախորդող ժամանակաշրջանի տվյալները:</p>
<p>2.6 Արտադրության համակարգերի և գործընթացի նախագծում</p>		<p>Վիճակագրական տեղեկատվության հավաքումից մինչև դրանց հրապարակումն իրականացվող բոլոր գործընթացների մասով կատարվում են նախապատրաստական աշխատանքներ, մասնավորապես կապված ռեսպոնդենտներին համապատասխան իրազեկումներով ապահովելու, աշխատակիցներին անհրաժեշտ մասնագիտական դասընթացների միջոցով վերապատրաստելու և այլնի հետ:</p>

Գառուցում		
	3.1 Հավաքման գործիքի կառուցում	Տեղեկատվության հավաքման իրականացման և դրա համար անհրաժեշտ վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերի և դրանց լրացման հրահանգների հասանելիության ապահովման համար առկա են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային միջոցներ (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=547 հղումը):
	3.2 Գործընթացի բաղադրիչների կառուցում կամ ամրապնդում	Առկա են տեղեկատվության ստուգաձևուման համար անհրաժեշտ մեթոդական ցուցումներ ու հրահանգներ: Մուտքագրման ծրագրային ապահովման փաթեթում առկա է մուտքագրված տվյալների թվաբանական ու տրամաբանական ստուգումների իրականացման համար անհրաժեշտ գործիքներ:
	3.3 Տարածման բաղադրիչների կառուցում կամ ամրապնդում	Տեղեկատվության տարածման համար առկա են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային տարբերակներով տեղեկատվության հրապարակման հնարավորություններ՝ ամսական, եռամսյակային և տարեկան պարբերականությամբ:
	3.4 Գործընթացների կարգավորում	<p>Վիճակագրական արտադրանքի ստացումն իրականացվում է իրար հաջորդող հետևյալ փուլերով՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տեղեկատվության հավաքում, 2. թվաբանական և տրամաբանական ստուգումներ և ճշգրտումներ, 3. տեղեկատվության մուտքագրում նախապես մշակված համակարգչային մուտքագրման ծրագրի միջոցով, 4. ստացված ամփոփ տեղեկատվության համեմատում համապատասխան դինամիկ շարքերի հետ, 5. տեղեկատվության տարածում՝ ինչպես

		թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով:
	3.5 Արտադրության համակարգի փորձարկում	Պայմանավորված վիճակագրական և վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերում ցուցանիշների փոփոխությունների հետ մուտքագրման ծրագրային ապահովման փաթեթը պարբերաբար ենթարկվում է համապատասխան փոփոխությունների: Ըստ անհրաժեշտության իրականացվում է նաև ծրագրային ապահովման միջոցների թեստավորում:
	3.6 Վիճակագրական բիզնես գործընթացի փորձարկում	Վիճակագրական նոր ցուցանիշի վիճակագրական և վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերում ընդգրկմանը զուգահեռ իրականացվում է ցուցանիշի՝ վիճակագրական տեղեկատվություն տրամադրողի (ռեսպոնդենտի) ընկալման փորձարկում:
	3.7 Արտադրության համակարգի վերջնականացում	Իրականացվում են վիճակագրական և վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևերում առկա ցուցանիշների լրացման վերաբերյալ մեթոդաբանական պարզաբանումների կազմում և տրամադրում վիճակագրական տեղեկատվություն տրամադրողին (ռեսպոնդենտին)՝ միաժամանակ օգտագործելով նաև կազմակերպության հետ համապատասխան մասնագետների բանավոր և էլեկտրոնային փոստի միջոցով շփումները:
	<i>Հավաքում</i>	
	4.1 Գլխավոր համակցության և ընտրանքի ձևավորում	Տեղեկատվության (վարչական ռեգիստրից) հավաքման համատարած դիտարկման արդյունքում ձևավորվում է տեղեկատվության գլխավոր համակցությունը, որն իր մեջ ներառում է

		անասնաբուծությամբ կազմակերպություններից վիճակագրական տեղեկատվությունը: զբաղվող հավաքված
	4.2 Հավաքման կազմակերպում	-
	4.3 Հավաքման իրականացում	Վիճակագրական տեղեկատվության հավաքումն իրականացվում է Արմատատի կենտրոնական ապարատի համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջոցով՝ առձեռն, փոստի և էլեկտրոնային համակարգի միջոցներով համաձայն 20.06.2016թ. ՀՀ ՎՊԽ «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն որոշման:
	4.4 Հավաքման վերջնականացում	Հավաքված տեղեկատվությունը թվաբանական և տրամաբանական ստուգաճշտման ենթարկվելուց հետո մուտքագրվում է էլեկտրոնային միջավայր: Տեղեկատվության մուտքագրումն իրականացվում է ինչպես մեխանիկական, այնպես էլ տեղեկատվությունը էլեկտրոնային միջավայր անմիջապես ներածելու եղանակով:
	<i>Մշակում</i>	
	5.1 Տվյալների ինտեգրում	Իրականացվում է Արմատատ հավաքվող և վարչական աղբյուրներից ստացվող տեղեկատվության միավորում մեկ միասնական տվյալների բազայում, որի արդյունքում բացառվում են կրկնությունները:
	5.2 Դասակարգում և կողավորում	Իրականացվում է ըստ կազմակերպության գործունեության հիմնական տեսակի կողավորման աշխատանքներ համաձայն Տնտեսական

		գործունեության տեսակների դասակարգչի (NACE, rev 2), ինչպես նաև մարզային և տարածքային միավորների կողավորում՝ համաձայն նախապես սահմանված կարգի:
	5.3 Վերանայում և հաստատում	Իրականացվում է թերի կամ աղավաղումներով ներկայացված տեղեկատվության ստուգաճշտում, ինչպես նաև ոչ ճիշտ կողավորված տեղեկատվության համապատասխանեցում նախապես հաստատված դասակարգիչների պահանջներին: Ըստ անհրաժեշտության իրականացվում է նաև կազմակերպության պետական ռեգիստրում գրանցման, նույնականացման և հարկային մարմնում գրանցման համապատասխան կողերի վավերացում՝ օգտագործելով Արմստատի կողմից վարվող բիզնես ռեգիստրի և որպես վարչական տեղեկատվության աղբյուր օգտագործվող ՀՀ արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական գրանցում իրականացնող մարմնի կողմից տրամադրված տեղեկատվությունը:
	5.4 Խմբագրում և իմպուտացիա	Իրականացվում է բացակայող տեղեկատվության համալրում ցուցանիշների նախորդ ժամանակահատվածի վերաբերյալ ներկայացված տվյալներով՝ դրանց վերաբերյալ այլընտրանքային տեղեկատվության բացակայության դեպքում: Համալրված տեղեկատվությունը հաջորդող ժամանակահատվածում տվյալների առկայության պարագայում ենթակա են ճշգրտման:
	5.5 Նոր փոփոխականների և միավորների ձևավորում	Առկա են գնահատումներ և լրահաշվարկներ այլ ցուցանիշների հաշվարկման համար:
	5.6 Կշիռների	Քանգի անասնաբուծության վերաբերյալ հավաքված

	հաշվարկում	տեղեկատվությունն ապահովում է ոլորտի վիճակագրության ամբողջականությունը, ուստի լրացուցիչ կշիռների հաշվարկման անհրաժեշտություն չի առաջանում:
	5.7 Ագրեգատների հաշվարկում	Մուտքագրված տեղեկատվության հիման վրա իրականացվում է ամփոփ տվյալների ստացում ըստ առանձին վիճակագրական ցուցանիշների՝ նախապես մշակված համակարգչային ծրագրի միջոցով:
	5.8 Տվյալների ֆայլերի վերջնականացում	Հաճախ, ելնելով օպերատիվ վիճակագրական տվյալների ստացման անհրաժեշտությունից, նախնական տեղեկատվության հիման վրա կատարվում է նախնական ցուցանիշների հաշվարկ, որոնք հետագայում ենթակա են ճշգրտման:
	<i>Վերլուծություն</i>	
	6.1 Նախնական արդյունքների նախապատրաստում	Ստացված ամփոփ տեղեկատվության հիման վրա իրականացվում է վիճակագրական ցուցանիշների խմբավորումների, ինչպես նաև դինամիկ շարքերի կառուցում: Մասնավորապես հաշվարկվում են հիմնական ցուցանիշները՝ գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ առանձին սեռահասակային խմբերի, իրացվել է գյուղատնտեսական կենդանի և թռչուն սպանդի համար, արտադրվել է կաթ, արտադրվել է ձու և այլն: Ստացված ցուցանիշների հաշվարկն օգտագործվում է ցուցանիշների դինամիկ շարքերի կառուցման համար:
	6.2 Արդյունքների վավերացում	Ցուցանիշների ստացման ողջ ընթացքում խստորեն պահպանվում են դրանց ստացման մեթոդաբանական պահանջները՝ համաձայն

		նախապես սահմանված դասակարգումների, մեթոդաբանական ուղեցույցների և վիճակագրական ամփոփ հաշվետվական ձևի լրացման հրահանգի:
	6.3 Արդյունքների մեկնաբանում և բացատրում	Ամփոփ ցուցանիշների ստացումից հետո իրականացվում է դրանց տրամաբանական վերլուծում՝ օգտագործելով տնտեսությունում տեղի ունեցող տարաբնույթ երևույթների ազդեցությունը նշված ոլորտի վրա:
	6.4 Բացահայտման հսկողության կիրառում	Խստորեն պահպանվում են ինչպես հրապարակման ենթակա, այնպես էլ վիճակագրական տեղեկատվության օգտագործողների կողմից հայցվող վիճակագրական ցուցանիշների գաղտնիությունը, այն է դրանց գերծ լինելը անհատական (անվանական) տեղեկություններից, համաձայն «Պաշտոնական վիճակագրության մասին օրենքի» և 2001 թվականի հունիսի 25-ի «Վիճակագրական գաղտնիքի պահպանման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ ՎՊԽ N 53 որոշման (տես՝ http://www.armstat.am/file/doc/99454478.pdf հղումը):
	6.5 Արդյունքների վերջնականացում	Մինչ ամփոփ տեղեկատվության տարածումն իրականացվում է անասնաբուծության վերաբերյալ ամփոփ ցուցանիշների վերլուծություն՝ ըստ դրանց դինամիկ շարքերի:
	<i>Տարածում</i>	
	7.1 Ելքային համակարգերի արդիականացում	Իրականացվում են հրապարակման ենթակա վիճակագրական ցուցանիշների վերաբերյալ համապատասխան աղյուսակների պատրաստում և վերջնական ճշգրտման աշխատանքներ, ինչպես նաև կատարվում է դինամիկ շարքերի արդիականացում: Անհրաժեշտության դեպքում նաև փոփոխություններ

		<p>և/կամ լրացումներ են կատարվում համապատասխան ցուցանիշի հասկացություններում և մեթոդաբանական պարզաբանումներում:</p>
	<p>7.2 Տարածման արտադրանքների արտադրում</p>	<p>Տարածվող արտադրանքների համար իրականացվում են արտադրման բոլոր քայլերը՝ բացատրական տեքստի, աղյուսակների, գծապատկերների, քարտեզների և այլ նյութերի նախապատրաստում, այդ արտադրանքների խմբագրում և դրանց համապատասխանեցում հրապարակման ստանդարտներին:</p> <p>Վիճակագրական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հայերեն, անգլերեն և ռուսերեն լեզուներով հրապարակվում է ներքոհիշյալ տարեգրքերի, վիճակագրական ժողովածուների, տեղեկատվական ամսական զեկույցների, վիճակագրական տեղեկագրերի միջոցով.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=586 հղումը): 2. Հայաստանի Հանրապետության մարզերը և Երևան քաղաքը թվերով (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=80&id=2203 հղումը): 3. Հայաստանը թվերով (տարեկան) (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=80&id=2219 հղումը): 4. Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը (ամսական) (տես՝ https://www.armstat.am/am/?nid=82 հղումը):
	<p>7.3 Տարածման արտադրանքների թողարկման կառավարում</p>	<p>Վիճակագրական տեղեկատվության տարածումը կատարվում է համապատասխան Արմստատի հնգամյա և տարեկան վիճակագրական ծրագրերով նախատեսված ժամանակացույցի: Վիճակագրական տեղեկատվություն ներկայացնողների կողմից ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվության</p>

		փոփոխման կամ ճշգրտումների կատարման դեպքում համապատասխան փոփոխությունների և ճշգրտումների են ենթարկվում նաև Արմատատի կողմից արդեն իսկ հրապարակված ցուցանիշները:
	7.4 Տարածման արտադրանքների խթանում	-
	7.5 Օգտագործողների աջակցության կառավարում	Վիճակագրական տեղեկատվություն օգտագործողների կողմից չհրապարակվող ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվության պաշտոնական հայցման դեպքում հնարավորության սահմաններում իրականացվում է լրացուցիչ ցուցանիշների հաշվարկ և տրամադրում նրանց՝ միաժամանակ պահպանելով վիճակագրական տեղեկատվության նկատմամբ գաղտնիության սկզբունքը:
	<i>Գնահատում</i>	
	8.1 Գնահատման միջոցների հավաքում	Ըստ անհրաժեշտության իրականացվում է միննույն աղբյուրից և/կամ համապատասխան կազմակերպությունների վերաբերյալ վարչական ռեզիստրներից ստացվող տեղեկատվության հավաքում՝ համեմատություններ իրականացնելու նպատակով:
	8.2 Գնահատման իրականացում	Տեղեկատվության որակի գնահատման համար տեղեկատվական հիմք են հանդիսանում ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական ռեզիստրում գրանցված անասնաբուծությամբ զբաղվող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից տրամադրվող տեղեկատվությունը, գյուղատնտեսության

		<p>վիճակագրության ընտրանքային դիտարկման դաշտից հավաքվող համապատասխան տեղեկատվությունը և ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից՝ որպես վարչական ռեգիստր, տրամադրվող համապատասխան տեղեկատվությունը:</p>
	<p>8.3 Գործողությունների ծրագրի համաձայնեցում</p>	<p>Համեմատվող միևնույն ցուցանիշի վերաբերյալ, տարբեր աղբյուրներից ստացվող տեղեկատվության միջև անհամապատասխանությունների հայտնաբերման դեպքում իրականացվում է դրանց հնարավոր պատճառների բացահայտում, որի հիման վրա իրականացվում են համապատասխան վերջնական ճշգրտման աշխատանքներ:</p>